

De longimanus hangt rond boten omdat daar altijd wel iets gebeurt.

IS DUIKEN MET HAAIEN GEVAARLIJK?

Haaien zijn grote en gevaarlijke dieren, toch? Ach, dat valt wel mee. Natuurlijk zijn er soorten waarbij je op je tellen moet passen, zoals de tijgerhaai of de witpunthaai. Maar de meesten haaiensoorten zijn bang voor ons, en dat is waarschijnlijk maar goed ook.

Het grootste deel van de haaien staat niet bovenaan de voedselketen en dat betekent dat ze veel vijanden hebben. Daarom vermijden ze bij voorkeur alles wat wat 'raar' is, spartelt of veel geluid maakt. Met haaien duiken is dus niet per definitie gevaarlijk, zeker niet als jij weet hoe jij je moet gedragen bij welke soort haai. Het drama rondom de Egyptische Brother Islands met de witpunthaai (longimanus) heb je vast gehoord. De stek werd tijdelijk gesloten voor duikers omdat er enkele incidenten waren geweest tussen duikers en haaien, waarbij de duikers aan het kortste eind trokken. Nu ben ik op onnoemelijk veel trips naar The Brother Islands geweest als gids en daarmee verantwoordelijk voor de veiligheid van onze gasten als ze duiken. Ik ben geen bekende haaienspecialist, maar een ervaringsdeskundige ben ik wel en mijn ervaring wil ik graag met jullie delen.

The Brother Islands zijn twee offshore eilanden die 7 uur varen uit de kust liggen in de Egyptische Rode Zee. Er is een grote met een vuurtoren en een kleine die een kilometer verderop ligt en via een diepe richel met de grote verbonden is.

Ze liggen zo ver uit de kust dat er verder niets te zien valt. De eilanden zijn militair terrein en naast de vuurtoren is er eigenlijk niets dan rots. Nou ja, boven water dan, want onder water is het een paradijs. Met de diep vallende, overgroeide wanden is dit een ontmoetingsplek of thuis voor veel dieren. In het juiste jaargetijde tref je er veel haaiensoorten, waaronder de vossaai, de zijdehaai, de grijze rifhaai, de witpuntrif haai, de tijgerhaai, de hamerhaai, de walvishaai en de longimanus. Die laatste is voor velen een reden om 'The Brothers' te bezoeken, aangezien er wereldwijd maar twee locaties zijn waar je met ze kunt duiken. Maar waarom die longimanus? Ik denk dat deze haai door zijn gedrag veel duikers toch even laat voelen wie de sterkste is. Hij is uitermate geïnteresseerd en komt graag de duikers bekijken, waarbij het niet ongebruikelijk is dat hij slechts enkele meters afstand houdt of zelfs tegen camera's aan zwemt. Spannende duikjes dus. Maar is het gevaarlijk om met de longimanus te duiken? Nee! Maar daar hangt wel een voorwaarde aan: namelijk dat jij als duiker weet wat je doet.

Afgelopen jaar waren er op The Brother Islands vier incidenten met de longimanus. In een filmpje op het internet kun je dat de duikers zich niet juist gedragen. De longimanus is een koning onder het

wateroppervlak. Gevolg van verkeerd gedrag bij zo'n koning? Een van de duikers verloor zijn kuit in de kaken van het dier. Bij de andere incidenten liep het gelukkig niet zo slecht af: met wat bijtafdrukken op een heup en op het onderbeen en een kapot gebeten trimvest. Maar reden genoeg voor instanties in Egypte om in te grijpen en The Brother Islands tijdelijk te sluiten. 'The Brothers' werden half maart weer geopend, maar er is wel wat veranderd. Boten mogen er 's nachts niet verblijven, organisch vuilnis moet minimaal 5 mijl vanaf het eiland gedumpt worden, er is een tijd vastgesteld waarbinnen je mag duiken, alle crew en gidsen hebben een haaiencursus gehad, er is nu een licentie en het aantal boten per dag is gelimiteerd. Ben jij als duiker nu veilig bij een longimanus in het water? In ieder geval veiliger. Er zijn minder prikkels voor de haaien, en het bewustzijn van duikers is vergroot.

Maar hoe moet je nou met een longimanus duiken? Allereerst moet jij je realiseren dat het een wild dier is en dat hij bovenaan de voedselketen staat. Hij heeft dus weinig vijanden en zo gedraagt hij zich ook: als een macho met grote kaken. De longimanus hangt rond boten omdat daar altijd wel iets gebeurt. Deze haai benadert van achteren ia vaak onder de boten te vinden op 5-10 meter. Hij jaagt daar op zieke 'dieren' of zij die zich niet naar behoren gedragen. Ze reageren dus op afwijkend- en vluchtgedrag en het is dus zaak dat jij als duiker dat gedrag vermijdt. Laat zien dat je geen prooi bent door verticaal te hangen. Door naar de haai te blijven kijken en met hem mee te draaien als hij passeert, geef je aan dat

De longimanus staat bovenaan de voedselketen.

je geen vijand bent. Blijf in een groep duikers bij elkaar en zorg voor goed drijfvermogen, zodat je niet steeds omhoog of omlaag gaat. Zorg er ook voor dat je niet met je vinnen slaat. Zwem niet weg van de haai en draai geen rondjes om het dier om het te vermijden. En 'flappende' bewegingen onder water staan natuurlijk voor nood of vlucht, iets waar een longimanus door wordt geprikkeld.

Maak verder geen geluiden waardoor het dier kan schrikken. Kom niet tussen de haai en iets wat echt zijn interesse heeft, bijvoorbeeld voedsel, en beperk je tijd aan het wateroppervlak zoveel mogelijk en probeer zo weinig mogelijk te spartelen als je het water uitgaat. Kortom: gedraag je niet als potentieel voedsel maar wees rustig, blijf in de groep en laat je zien, dan is er niets aan de hand en kun jij als duiker veilig en volop genieten van dit prachtige dier.